Statens Haverikommission

# Rekommendationssvar, ärendenummer O-3/25

Statens haverikommission har i sin slutrapport SHK 2026:07 om lavinolyckan i Abiskofjällen under guidad skidåkning, rekommenderat Arbetsmiljöverket att utreda behovet av att förtydliga kraven på första hjälpen-utrustning för verksamheter med särskilda risker, som bedrivs i extrem glesbygd (SHK 2026:07 R3). Statens haverikommission har i rapporten också uppgett att kommissionen emotser besked senast den 4 september 2026 om vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de rekommendationer som har lämnats i rapporten.

Arbetsmiljöverket har undersökt behovet av att förtydliga kraven på första hjälpen-utrustning för verksamheter med särskilda risker, som bedrivs i extrem glesbygd och lämnar följande rekommendationssvar.

## Rättslig reglering

Arbetsmiljöverket har reglerat arbetsgivarens ansvar för första hjälpen i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:2) om planering och organisering av arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar och Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser.

Syftet med AFS 2023:2 är att arbetsgivare ska planera, organisera och genomföra sitt arbetsmiljöarbete för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö (1 kap. 1 § AFS 2023:2).

Av 4 kap. 4 § första stycket AFS 2023:2 framgår bl.a. att arbetsgivaren ska se till att det på varje arbetsställe finns den beredskap och de rutiner för första hjälpen och krisstöd som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och särskilda risker.

Arbetsgivaren ska också se till att det finns tillräckligt många personer tillgängliga som kan ge första hjälpen på arbetsstället, med hänsyn till

Postadress: Box 9082, 171 09 Solna
Telefon: 010-730 90 00
E-post: arbetsmiljoverket@av.se • Webbplats: av.se
Organisationsnummer: 202100-2148

verksamhetens art, omfattning och särskilda risker. Dessa personers kunskaper och färdigheter i första hjälpen ska hållas aktuella (4 kap. 5 §).

Med begreppet första hjälpen avses:

a) De hjälpåtgärder som vid olycksfall och akut sjukdom omedelbart måste vidtas på plats för att återställa och upprätthålla livsviktiga kroppsfunktioner eller hindra vidare skadeutveckling.
b) De åtgärder som behöver vidtas för att så snabbt som möjligt få den skadade eller sjuka personen under medicinsk vård (4 kap. 3 §).

Syftet med AFS 2023:12 är att arbetsplatser ska utformas så att ohälsa och olycksfall förebyggs och förutsättningar ges för en god arbetsmiljö (1 kap. 1 §).

Enligt 6 kap. 16 § första stycket AFS 2023:12 ska det på alla arbetsplatser finnas utrustning för första hjälpen i tillräcklig omfattning. Utrustningen ska vara anpassad efter riskerna i verksamheten. Den ska vara skyltad och lätt att komma åt.

**Bedömning**

Bestämmelserna om första hjälpen i Arbetsmiljöverket föreskrifter är formulerade på ett sådant sätt att de förutsätter ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Kraven anger vilket resultat som måste uppnås, i stället för att i detalj beskriva exakt hur arbetet ska utföras. Arbetsgivaren behöver sålunda undersöka och riskbedöma sin verksamhet för att identifiera vilka organisatoriska åtgärder, vilken kompetens, vilken utrustning och vilken övrig beredskap som krävs i den aktuella verksamheten. En väl genomförd riskbedömning är en förutsättning för att de funktionsbaserade kraven i bestämmelserna om första hjälpen ska få effekt.

När det gäller krav på utrustning för första hjälpen ska sådan finnas på alla arbetsplatser i *tillräcklig omfattning*. Utrustningen ska dessutom vara anpassad efter *riskerna i verksamheten*. Det är arbetsgivaren som ansvarar för att bedöma vilken utrustning och övrig beredskap som behövs utifrån verksamhetens risker och förutsättningar. Arbetstagarnas och skyddsorganisationens kunskap om verksamheten utgör samtidigt ett viktigt underlag i det systematiska arbetsmiljöarbetet och riskbedömningen.

Ett mer preciserat krav på viss första hjälpen-utrustning skulle riskera att förskjuta fokus från den samlade bedömningen av vilken beredskap

verksamhetens risker och förutsättningar kräver till en enskild åtgärd. Det skulle därmed kunna minska fokus på den riskbedömning som ska ligga till grund för valet och dimensioneringen av åtgärder. Det är därtill svårt att utforma preciserade krav som på ett ändamålsenligt och heltäckande sätt omfattar de varierande risker och förutsättningar som förekommer i olika verksamheter. Utrustning behöver därför bedömas som en av flera möjliga åtgärder inom ramen för den samlade beredskapen.

Sammantaget gör Arbetsmiljöverket därför bedömningen att det inte finns behov av ytterligare eller mer preciserade föreskriftskrav avseende utrustning för första hjälpen för verksamheter som bedrivs i extrem glesbygd. Befintliga bestämmelser ger utrymmer för den risk- och verksamhetsanpassning som sådana verksamheter kräver.

De som deltagit
Yttrandet har avgetts av generaldirektör Lars Lööw.

I den slutliga handläggningen har även avdelningschef Peter Burman, tf. chefsjurist Anna Ladeborn Nilsson, enhetschef Darin Isaksson och enhetschef Johanna Ingemansson Christiansson deltagit. Föredragande har varit sakkunnig Charlotta Adolfsson.